

**การศึกษาแนวทางการนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงานของบุคลากร
สายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต ไปใช้ประโยชน์
ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**
**A Study of Guideline for Using the Full-Time Equivalent and the Ratio of
Academic Staffs to Student Analysis to Curriculum Administration Plan
in Faculty of Education, Naresuan University**

รัตนา ปานภูทอง^{1*}
Rattana Parnpothong^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์หน่วยนับภาระงานของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และ 2) ศึกษาแนวทางการนำผลการวิเคราะห์ในวัตถุประสงค์ข้อ 1 ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร ผู้วิจัยใช้ข้อมูลรายวิชา จำนวนนิสิต อาจารย์ผู้สอน จากระบบทะเบียนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมาวิเคราะห์หน่วยนับภาระงานและอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต โดยใช้โปรแกรม Microsoft excel นำเสนอผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลแนวทางการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์จากประธาน/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร แล้ววิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ และสรุปผลตามประเด็น ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาระงานของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตทุกหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร และเกณฑ์พิจารณาอัตราส่วนของมหาวิทยาลัย 2) ผลการวิเคราะห์ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการรายงานผลการดำเนินงานเพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ใช้วางแผนอัตรากำลังของหลักสูตร ล่วงหน้า 1-2 ปี และพิจารณาเตรียมการเพิ่มหรือคั่นหาอาจารย์ที่มีคุณสมบัติมาเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในกรณีการรับนิสิตเพิ่ม หรือหลักสูตรที่ต้องดูแลนิสิตจำนวนมาก ส่วนในระดับคณะนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแผนอัตรากำลังในภาพรวมของแต่ละหลักสูตร การประเมินผลปฏิบัติงาน การจูงใจ การเพิ่มค่าตอบแทน การต่อสัญญาจ้าง รวมทั้ง การเตรียมการหาอัตรากำลังทดแทน ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกษียณอายุราชการ หรือกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรขาดหายไป และเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้บริหารระดับคณะ กรณีได้รับอัตรากำลังสรรตำแหน่งอาจารย์จากมหาวิทยาลัย

คำสำคัญ: หน่วยนับภาระงาน บุคลากรสายวิชาการ อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต
การบริหารจัดการหลักสูตร

Abstract

This research aimed 1) to analyze Full-Time Equivalent (FTE) of academic staffs and the ratio of academic staffs to students for each curriculum at the Faculty of Education, Naresuan University and 2) to study the guideline for using the results of FTE analysis to curriculum administration plan. The data of courses, number of students, instructors from university registration system were analyzed for FTE and the ratio of academic staffs to student's analysis. The quantitative data were analyzed by Microsoft Excel and presented in descriptive statistics. Then, the interview was used to collected data from instructors of the program about the way

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก 65000

¹ Faculty of Education Naresuan University, Phitsanulok, 65000

*Corresponding author: e-mail: rattanapan@nu.ac.th

Received: February 17, 2023, Accepted: March 12, 2023, Published: August 26, 2023



of using FTE and the ratio of academic staffs to student's analysis. The data were analyzed by content analysis. The results showed that 1) academic staff's workload and the ratio of academic staffs corresponded to students of all curricula achieved requirements for the Internal Quality Assurance of curriculum and university criteria and 2) the FTE analysis can be used in a self-assessment report (SAR) for the Internal Quality Assurance of curriculum and in future plan for manpower about 1-2 years. It can be considered for increasing manpower and recruiting academic staff for the instructor of the program in case that the numbers of student increase or there is more need of supervision of students. For faculty, it can be useful information for manpower plan in each curriculum, performance assessment, motivation, raising salary and extending contact of work and finding manpower substitution plan when lacking or retiring instructors. Also, the results of research can be useful information for the faculty's administrator decision when recruiting more positions from university.

Keywords: full-time equivalent, academic staff, academic staff to student ratio, curriculum administration

บทนำ

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เป็นมหาวิทยาลัย 1 ใน 4 แห่งแรกของประเทศไทย ที่นำระบบประกันคุณภาพของอาเซียน (AUN-QA) มาใช้เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพของหลักสูตรในมหาวิทยาลัยว่ามีความทัดเทียมกับนานาชาติ สามารถรองรับการเปิดประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 และมีแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนา ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา โดยตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 ให้ระดับสถาบันและระดับคณะ ใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) และในระดับหลักสูตร ให้พิจารณาเลือกเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา AUN-QA (กองพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 2565) โดยในเกณฑ์คุณภาพของบุคลากรสายวิชาการที่ระบุไว้ในคู่มือ AUN-QA การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร Version 4.0 ฉบับปีการศึกษา 2564 (กองพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 2565 และ ASEAN University Network, 2020) บุคลากรสายวิชาการครอบคลุมถึงอาจารย์ที่สอนเต็มเวลา นอกเวลา และผู้บรรยายพิเศษ นอกจากคุณภาพของบุคลากรสายวิชาการแล้ว สถาบันต้องกำหนดปริมาณบุคลากรสายวิชาการให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสถาบัน โดยกำหนดขนาดของบุคลากรสายวิชาการใช้ค่าหน่วยนับภาระงาน (Full-Time Equivalent: FTE) และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนักศึกษา (Academic Staff to Student Ratio) (ชยกร, 2564; ญัฐธิดา, 2561 และ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาด้านวิชาชีพครู มีพันธกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม โดยพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต มีการจัดการศึกษา จำนวน 32 หลักสูตร แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 1) ระดับปริญญาตรี จำนวน 9 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรที่บริหารจัดการโดยคณะ จำนวน 3 หลักสูตร บริหารจัดการร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 4 หลักสูตร บริหารจัดการร่วมกับคณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 2 หลักสูตร 2) ระดับปริญญาโท จำนวน 13 หลักสูตร และ 3) ระดับปริญญาเอก จำนวน 10 หลักสูตร ทั้งนี้ หลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์มีจำนวนมากเป็นอันดับ 1 ของมหาวิทยาลัย มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบ/ประจำ หลักสูตร ที่สังกัดทั้งภายในและนอกคณะ ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การคิดวิเคราะห์ค่าหน่วยนับภาระงาน เพื่อนำไปกำกับภาระงานสอนของบุคลากรสายวิชาการนั้น มีวิธีการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับบริบทขององค์กรนั้น ๆ (ศุภรพีรา, 2561) และจากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะนักวิเคราะห์นโยบายและแผน จึงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์หน่วยนับภาระงานของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เพื่อค้นหาวិธีการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงานของบุคลากรสายวิชาการที่เหมาะสมกับบริบทของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ที่มีความหลากหลายในการบริหารจัดการหลักสูตร และศึกษาแนวทางการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนอัตรากำลังของ

หลักสูตร เพื่อให้เกิดคุณภาพของการจัดการศึกษา พร้อมไปกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามพันธกิจด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อีกทั้ง ข้อมูลจำนวนนิสิตเต็มเวลาเทียบเท่า (Full-Time Equivalent Student: FTES) ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น ยังสามารถนำไปคำนวณต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตบัณฑิตของคณะศึกษาศาสตร์ (สุรัชย์ และคณะ, 2562) ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการจัดสรรงบประมาณรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม และตรงตามภารกิจหลักของคณะศึกษาศาสตร์อย่างแท้จริงอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์หน่วยนับภาระงานของบุคลากรสายวิชาการ (FTE) และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และผลการวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากระบบการจัดตารางเรียน/ตารางสอน และระบบลงทะเบียนออนไลน์ ของกองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2564 ได้แก่ 1) รหัส/ชื่อรายวิชา 2) จำนวนหน่วยกิต 3) จำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจริง 4) รายชื่ออาจารย์ผู้สอน (กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 2565) และทำบันทึกข้อความเพื่อขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ถึงรองคณบดี กำกับดูแลงานพัฒนาหลักสูตรและการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรม Microsoft excel ในการวิเคราะห์เพื่อให้ได้หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ดังนี้

3. วิธีการหาภาระงานเต็มเวลา (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ (คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2562)

- 1) ชั่วโมงสอน \times 30 สัปดาห์
- 2) เทียบจำนวนชั่วโมงสอนต่อ 30 สัปดาห์ คือ 1 ชั่วโมง = 0.107 หน่วยภาระงาน
- 3) เทียบจำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ = $\frac{\text{ผลการเทียบจำนวนชั่วโมงสอนต่อชั่วโมง}}{30 \text{ สัปดาห์}}$
- 4) ภาระงานเต็มเวลาของบุคลากรสายวิชาการ = $\frac{\text{ผลการเทียบจำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์}}{35 \text{ ชั่วโมง}}$

4. วิธีการหาจำนวนนิสิตเต็มเวลา (FTES) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560; กองแผนงาน มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 2560 และ ณัฐธิดา, 2561)

- 1) จำนวนหน่วยกิตนิสิต (Student Credit Hours: SCH) = จำนวนหน่วยกิตแต่ละรายวิชา \times จำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในวิชานั้น ๆ
- 2) จำนวนนิสิตเต็มเวลา FTES ต่อปีการศึกษา
= $\frac{\text{ผลรวมจำนวนหน่วยกิตนิสิต (SCH) ทั้งหลักสูตร}}{\text{จำนวนหน่วยกิตต่อปีการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการลงทะเบียนในระดับปริญญาตรี}}$

โดย จำนวนหน่วยกิตต่อปีการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการลงทะเบียนในระดับปริญญาตรี = 36

จำนวนหน่วยกิตต่อปีการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการลงทะเบียนในระดับบัณฑิตศึกษา = 24

5. วิธีการหาอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต (มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555; คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2560 และ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2562)

อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต

$$= \frac{\text{ผลรวมจำนวนนิสิตเต็มเวลา (FTES) ทั้งหลักสูตร}}{\text{ผลรวมภาระงานเต็มเวลา (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการทั้งหลักสูตร}}$$

การศึกษาแนวทางการนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการหลักสูตร

1. ประชากร

ประชากร คือ ประธานหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 22 คน ที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 32 หลักสูตร และนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และผลการวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 ข้อคำถามประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นถึงแนวทางการนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และผลการวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร จำนวน 2 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ได้แก่ 1) กำหนดประเด็นคำถามตามวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และผลการวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร 2) สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง และเสนอต่อที่ปรึกษาโครงการวิจัยเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ และ 3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่ 3.1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 3.2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และ 3.3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ซึ่งทั้ง 3 คนเป็นอาจารย์ประจำสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67 - 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ คือ 1) ประสานงานประธานหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อชี้แจงรายละเอียดเบื้องต้น และนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ที่ผู้วิจัยจะไปสัมภาษณ์ และส่งประเด็นคำถามไปล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน ผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ 2) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาที่ได้นัดหมายไว้ และ 3) ผู้วิจัยจัดบันทึกถ้อยคำที่ได้จากการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่กำหนดไว้ และสรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางการนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และผลการวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร รวมทั้งเป็นแนวทางในการพิจารณาแบบการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงานที่เหมาะสมกับบริบทของหลักสูตรต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

1. ผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ จำแนกตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี พบว่า หน่วยนับภาระงานของบุคลากรสายวิชาการ สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ หลักสูตร B06 มีค่าเท่ากับ 128.17, หลักสูตร B09 มีค่าเท่ากับ 126.57 และหลักสูตร B08 มีค่าเท่ากับ 125.77 ตามลำดับ ส่วนผลการวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี พบว่า อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ หลักสูตร B02 มีอัตราส่วน 1 : 2.04, หลักสูตร B01 มีอัตราส่วน 1 : 1.88 และหลักสูตร B08 มีอัตราส่วน 1 : 1.82 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์พิจารณาอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ = 1 : 25 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี

(1) หลักสูตร/ สาขาวิชา	(2) จำนวนอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	(3) จำนวนอาจารย์ ผู้สอน	(4) หน่วยนับภาระงาน บุคลากรสายวิชาการ	(5) จำนวนนิสิต เต็มเวลา	(6) อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการ ต่อจำนวนนิสิต = (5)/(4)
1. B02	5	32 (10)	99.33	202.58	1 : 2.04
2. B01	1 (4)	27 (41)	111.62	210.03	1 : 1.88
3. B08	4 (1)	32 (8)	125.77	228.72	1 : 1.82
4. B07	2 (3)	22 (47)	63.02	110.83	1 : 1.76
5. B03	1 (4)	20 (55)	55.01	94.47	1 : 1.72
6. B06	4 (1)	21 (13)	128.17	217.03	1 : 1.69
7. B04	1 (4)	22 (51)	56.07	88.53	1 : 1.58
8. B09	1 (4)	25 (22)	126.57	189.81	1 : 1.50
9. B05	5	23	86.78	120.28	1 : 1.39

หมายเหตุ: 1. จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และจำนวนอาจารย์ผู้สอน ในวงเล็บ () เป็นอาจารย์ภายนอกคณะ

2. เกณฑ์พิจารณาอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ = 1 : 25 (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 2560)

2. ผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ จำแนกตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า หน่วยนับภาระงานของบุคลากรสายวิชาการ สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ หลักสูตร D02 มีค่าเท่ากับ 139.39, หลักสูตร D04 มีค่าเท่ากับ 100.40 และหลักสูตร D10 มีค่าเท่ากับ 71.03 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ หลักสูตร M02 มีอัตราส่วน 1 : 2.22, หลักสูตร M08 มีอัตราส่วน 1 : 1.95 และหลักสูตร M03 มีอัตราส่วน 1 : 1.62 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์พิจารณาอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ = 1 : 15 และเกณฑ์มาตรฐาน TQF = 1 : 5 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

(1) หลักสูตร/ สาขาวิชา	(2) จำนวนอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	(3) จำนวนอาจารย์ ผู้สอน	(4) หน่วยนับภาระงาน บุคลากรสายวิชาการ	(5) จำนวนนิสิต เต็มเวลา	(6) อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการ ต่อจำนวนนิสิต = (5)/(4)
1. M02	5	9	51.80	207.14	1 : 2.22
2. M08	2 (2)	13 (2)	25.10	87.89	1 : 1.95
3. M03	2 (1)	8 (1)	25.10	74.77	1 : 1.62
4. M10	3	12	15.49	36.23	1 : 1.30
5. M13	4	17	55.81	126.76	1 : 1.26
6. M11	4	9 (11)	33.11	73.73	1 : 1.24
7. M09	3	10	40.59	52.43	1 : 0.72
8. D06	3	13	21.63	21.38	1 : 0.55
9. M12	2 (1)	9 (2)	35.25	34.27	1 : 0.54
10. M04	3	12	25.63	21.53	1 : 0.45
11. D03	2 (1)	6 (1)	8.01	5.71	1 : 0.40
12. M06	3	9	18.16	9.45	1 : 0.29
13. D02	4	10	139.39	69.44	1 : 0.28
14. D05	3	8	34.18	16.79	1 : 0.27
15. M05	3	12	17.89	8.55	1 : 0.27
16. D10	4	11	71.03	32.47	1 : 0.25
17. M07	3	3	1.07	0.45	1 : 0.23
18. D09	4	9	21.09	7.96	1 : 0.21
19. M01	3	4	2.40	0.68	1 : 0.16
20. D04	3	13	100.40	23.71	1 : 0.13
21. D08	3	9	44.59	10.35	1 : 0.13
22. D07	3	3	15.22	2.18	1 : 0.08
23. D01	3	6	30.44	3.29	1 : 0.06

หมายเหตุ: 1. จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และจำนวนอาจารย์ผู้สอน ในวงเล็บ () เป็นอาจารย์ภายนอกคณะ

2. เกณฑ์พิจารณาอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ = 1 : 15

และเกณฑ์มาตรฐาน TQF = 1 : 5 (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 2560)

ผลการศึกษาแนวทางการนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และผลการวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย 1) สังกัดหลักสูตร 2) สถานะผู้ให้สัมภาษณ์ 3) วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์ และ 4) เวลาเริ่มและสิ้นสุดการสัมภาษณ์ พบว่า หลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 32 หลักสูตร มีการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ จำนวน 26 หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 81.25 โดยทั้ง 26 หลักสูตร เป็นหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน AUN-QA ในการประเมินคุณภาพการศึกษาหลักสูตร โดยผู้ให้สัมภาษณ์เป็นประธานหลักสูตร จำนวน 9 คน และเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับ ที่	(1) สังกัด	(2) สถานะผู้ให้สัมภาษณ์		(3) วัน เดือน ปี	(4) เวลาเริ่มและสิ้นสุดการสัมภาษณ์
	หลักสูตร	ประธานหลักสูตร	ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	ที่สัมภาษณ์	
1	B01		1	17 ตุลาคม 2565	16.30 - 17.00 น.
2	B03		1	21 ตุลาคม 2565	12.10 - 12.30 น.
3	B04		1	21 ตุลาคม 2565	09.30 - 10.00 น.
4	B06	1		26 ตุลาคม 2565	16.25 - 17.00 น.

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ ที่	(1) สังกัด หลักสูตร	(2) สถานะผู้ให้สัมภาษณ์		(3) วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์	(4) เวลาเริ่มและสิ้นสุดการสัมภาษณ์
		ประธานหลักสูตร	ผู้รับผิดชอบหลักสูตร		
5	B07		1	19 ตุลาคม 2565	10.00 - 10.20 น.
6	B08		1	17 ตุลาคม 2565	10.00 - 10.30 น.
7	B09		1	17 ตุลาคม 2565	16.00 - 16.30 น.
8	M08	1		20 ตุลาคม 2565	13.00 - 13.20 น.
9	M09		1	17 ตุลาคม 2565	14.00 - 14.20 น.
10	M12	1		17 ตุลาคม 2565	09.30 - 09.40 น.
11	M01, D01	1		17 ตุลาคม 2565	08.30 - 09.00 น.
12	M02, D02	1		25 ตุลาคม 2565	16.30 - 17.00 น.
13	M03, D03	1		19 ตุลาคม 2565	11.30 - 12.00 น.
14	M04, D04	1		26 ตุลาคม 2565	11.30 - 12.00 น.
15	M05, D05	1		26 ตุลาคม 2565	13.30 - 14.30 น.
16	M06, D06	1		20 ตุลาคม 2565	14.00 - 14.20 น.
17	M10, D08		1	25 ตุลาคม 2565	13.00 - 13.30 น.
18	M13, D10		1	19 ตุลาคม 2565	13.30 - 14.00 น.
รวม		9	9		

หมายเหตุ: ลำดับที่ 11 ถึง 18 เป็นหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ประธานและผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นชุดเดียวกัน

ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นถึงแนวทางการนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และผลการวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน การบริหารจัดการหลักสูตร สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นได้ดังนี้

1. การนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร

1.1 นำไปเป็นส่วนหนึ่งในการรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร (SAR) เพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เกณฑ์คุณภาพ AUN-QA Version 4

1.2 การพิจารณาอาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีอยู่ในปัจจุบันกับจำนวนอาจารย์ที่ต้องมีของแต่ละหลักสูตร จะแสดงข้อมูลถึงแนวโน้มการเตรียมการ และวางแผนอัตราากำลังล่วงหน้า 1-2 ปี ของแต่ละหลักสูตร กรณีอาจารย์เกษียณอายุราชการ หรือมีอาจารย์ขาดหายไปจากหลักสูตร

2. การนำผลการวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร

2.1 ข้อมูลอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต สะท้อนความคุ้มค่าและการมีประโยชน์ของอาจารย์คนนั้น ๆ ซึ่งสามารถนำไปสู่การประเมินผลปฏิบัติงาน การจูงใจ การเพิ่มค่าตอบแทน รวมทั้ง การต่อสัญญาจ้างต่อไป

2.2 ข้อมูลช่วยให้ผู้รับผิดชอบหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ปริญญาโท และปริญญาเอก ที่จะมีการรับนิสิตเพิ่ม หรือต้องดูแลนิสิตจำนวนมากว่าหลักสูตรอื่น ๆ อาจจะต้องเตรียมการวางแผนอัตรากำลังเพิ่ม หรือค้นหาอาจารย์ที่มีคุณสมบัติด้านวุฒิการศึกษา และผลงานที่เกี่ยวข้องภายในคณะ/มหาวิทยาลัย มาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร กรณีที่ยังไม่ได้รับจัดสรรอัตราใหม่

2.3 ข้อมูลของแต่ละหลักสูตร สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแผนอัตรากำลังของแต่ละหลักสูตรสาขาวิชา ในภาพรวมของคณะ รวมทั้ง การเตรียมการหาอัตรากำลังทดแทน ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกษียณอายุราชการ หรือกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรขาดหายไป

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ควรนับเฉพาะอาจารย์ของคณะศึกษาศาสตร์ และนับรวมภาระงานด้านอื่น ๆ เพื่อให้หลักสูตรสามารถวางแผน การจัดรายวิชา ควบคู่กับจำนวนชั่วโมงการสอนของอาจารย์ และให้สอดคล้องตามเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบ เช่น ภาระงานด้านการบริหาร ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา/ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ การดูแลการฝึกสอน การตรวจผลงาน การนิเทศ เป็นต้น

2. ควรนำเสนอข้อมูลให้หลักสูตร โดยอาจจะแบ่งตามบทบาทของผู้ใช้ข้อมูล เช่น บทบาทของผู้บริหารหลักสูตร บทบาทของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

1. ผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ จำแนกตามหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า หลักสูตรระดับปริญญาตรี หน่วยนับภาระงานของบุคลากรสายวิชาการ สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ หลักสูตร B06 มีค่าเท่ากับ 128.17, หลักสูตร B09 มีค่าเท่ากับ 126.57 และหลักสูตร B08 มีค่าเท่ากับ 125.77 ตามลำดับ และในระดับบัณฑิตศึกษา หน่วยนับภาระงานของบุคลากรสายวิชาการ สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ หลักสูตร D02 มีค่าเท่ากับ 139.39, หลักสูตร D04 มีค่าเท่ากับ 100.40 และหลักสูตร D10 มีค่าเท่ากับ 71.03 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า หลักสูตรระดับปริญญาตรี อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ หลักสูตร B02 มีอัตราส่วน 1 : 2.04, หลักสูตร B01 มีอัตราส่วน 1 : 1.88 และหลักสูตร B08 มีอัตราส่วน 1 : 1.82 ตามลำดับ และในระดับบัณฑิตศึกษา อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ หลักสูตร M02 มีอัตราส่วน 1 : 2.22, หลักสูตร M08 มีอัตราส่วน 1 : 1.95 และหลักสูตร M03 มีอัตราส่วน 1 : 1.62 ตามลำดับ

ผลการศึกษาแนวทางการนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร

1. หลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 32 หลักสูตร มีการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์จำนวน 26 หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 81.25 โดยทั้ง 26 หลักสูตร เป็นหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน AUN-QA ในการประเมินคุณภาพการศึกษาหลักสูตร โดยผู้ให้สัมภาษณ์เป็นประธานหลักสูตรจำนวน 9 คน และเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82

2. มีการนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงานของบุคลากรสายวิชาการ (FTE) ไปใช้ประโยชน์ ดังนี้
2.1) นำไปเป็นส่วนหนึ่งในการรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร (SAR) เพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เกณฑ์คุณภาพ AUN-QA Version 4 และ 2.2) การพิจารณาอาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีอยู่ในปัจจุบันกับจำนวนอาจารย์ที่ต้องมีของแต่ละหลักสูตร จะแสดงข้อมูลถึงแนวโน้มการเตรียมการ และวางแผนอัตราากำลังล่วงหน้า 1-2 ปี ของแต่ละหลักสูตร กรณีอาจารย์เกษียณอายุราชการ หรือมีอาจารย์ขาดหายไปจากหลักสูตร

3. มีการนำผลการวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

3.1) ข้อมูลอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต สะท้อนความคุ้มค่าและการมีประโยชน์ของอาจารย์คนนั้น ๆ ซึ่งสามารถนำไปสู่การประเมินผลปฏิบัติงาน การจูงใจ การเพิ่มค่าตอบแทน รวมทั้งการต่อสัญญาจ้างต่อไป

3.2) ข้อมูลช่วยให้ผู้รับผิดชอบหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ปริญญาโท และปริญญาเอกที่จะมีการรับนิสิตเพิ่ม หรือต้องดูแลนิสิตจำนวนมากว่าหลักสูตรอื่น ๆ อาจจะต้องเตรียมการวางแผนอัตรากำลังเพิ่ม หรือค้นหาอาจารย์ที่มีคุณสมบัติด้านวุฒิการศึกษา และผลงานที่เกี่ยวข้องภายในคณะ/มหาวิทยาลัย มาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร กรณีที่ยังไม่ได้รับจัดสรรอัตราใหม่ และ

3.3) ข้อมูลของแต่ละหลักสูตร สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแผนอัตรากำลังของแต่ละหลักสูตรสาขาวิชาในภาพรวมของคณะ รวมทั้ง การเตรียมการหาอัตรากำลังทดแทนในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกษียณอายุราชการ หรือกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรขาดหายไป และนอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรวิเคราะห์ข้อมูลโดยนับเฉพาะอาจารย์ของคณะศึกษาศาสตร์ และนับรวมภาระ

งานด้านอื่น ๆ เพื่อให้หลักสูตรสามารถวางแผน การจัดรายวิชา ควบคู่กับจำนวนชั่วโมงการสอนของอาจารย์ และให้สอดคล้องตามเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบ เช่น ภาระงานด้านการบริหาร ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา/ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ การดูแล การฝึกสอน การตรวจผลงานการนิเทศ ฯลฯ และควรนำเสนอข้อมูลให้หลักสูตร โดยอาจจะแบ่งตามบทบาทของผู้ใช้ข้อมูล เช่น บทบาทของผู้บริหารหลักสูตร บทบาทของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวทางการนำผลการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงานของบุคลากรสายวิชาการ และ อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยมีการวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จำแนกตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี และระดับ บัณฑิตศึกษา พบประเด็นที่น่าสนใจในการนำมาอภิปรายผล ดังนี้

หน่วยนับภาระงานของบุคลากรสายวิชาการ ผลการวิเคราะห์ พบว่า หลักสูตรระดับปริญญาตรี มี ค่าสูงสุดเท่ากับ 128.17 มีค่าต่ำสุด เท่ากับ 55.01 และในระดับบัณฑิตศึกษา มีค่าสูงสุดเท่ากับ 139.39 มีค่า ต่ำสุด เท่ากับ 1.07 และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต พบว่า หลักสูตรระดับปริญญาตรี มี อัตราส่วนอาจารย์ต่อนิสิตสูงสุด 1 : 2.04 มีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนิสิตต่ำสุด 1 : 1.39 และในระดับบัณฑิตศึกษา มีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนิสิตสูงสุด 1 : 2.22 มีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนิสิตต่ำสุด 1 : 0.06 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ พิจารณาอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยนเรศวร = 1 : 25 และ ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยนเรศวร = 1 : 15 จึงอาจกล่าวได้ว่า ค่าหน่วยนับภาระงานของบุคลากรสาย วิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต จะมีค่าสูงหรือต่ำ ขึ้นอยู่กับจำนวนรายวิชา และ จำนวนนิสิตในหลักสูตรนั้น ๆ และเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในมิติของหลักสูตร โดยนับรวมจำนวนอาจารย์ผู้สอน ทั้งภายในและภายนอกคณะ ซึ่งไม่ได้พิจารณาเทียบกับจำนวนของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรหรืออาจารย์ ประจำหลักสูตรโดยตรง หรือเกณฑ์การควมวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตศึกษา เนื่องจากเป็นภาระงานสอนที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่คณะศึกษาศาสตร์สามารถจัดอาจารย์ผู้สอนเพื่อดูแลนิสิตได้ และยังสามารปฏิบัติภารกิจด้านวิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ค่าหน่วยนับภาระงานของบุคลากรสายวิชาการอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต สอดคล้อง กับ ศุภพิร่า (2561) กล่าวถึง ความสำคัญของสัดส่วนอาจารย์ต่อนิสิตเต็มเวลาต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จะส่งผล กระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน เนื่องจากอาจารย์มีภาระงานมากเกินไป แต่หากสัดส่วนอาจารย์ต่อนิสิต เต็มเวลาสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ก็จะมีผลต่องบประมาณบุคลากรที่มีมากเกินไปจนความจำเป็น หน่วยงานควร กำหนดภาระงาน และเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมกับบริบท เพราะนอกจากงานสอน อาจารย์ยังทำงานด้าน อื่น ๆ อีก เช่น การทำวิจัย การบริการชุมชน ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และทำหน้าที่ผู้บริหารของคณะ/ มหาวิทยาลัยอีกด้วย

แนวทางการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรนั้น อาจ พิจารณาในประเด็นของอาจารย์ที่มีอยู่จริงกับอาจารย์ที่ต้องมีในหลักสูตรเพียงอย่างเดียวไม่ได้ อาจจะต้องมอง ในมิติของบริบทการจัดการเรียนการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรด้วย เช่น ในระดับปริญญา ตรี มีการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกับคณะวิทยาศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์ และในระดับ บัณฑิตศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนในลักษณะที่เป็นภาคปกติแต่เรียนในวันเสาร์-อาทิตย์ สอดคล้องกับ ชยกร (2564) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ สัดส่วนของนักศึกษาต่อ อาจารย์ประจำที่ต้องสอดคล้องกับศาสตร์แต่ละสาขาวิชา และลักษณะการเรียนการสอน รวมไปถึงความ เชื่อมโยงไปสู่การวางแผนงาน เช่น การวางแผนอัตราค่าจ้าง ภาระงานอาจารย์ เป้าหมายการผลิตบัณฑิต เป็นต้น

ข้อค้นพบจากงานวิจัย และการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย แม้จะแสดงออกมาเป็นตัวเลขในเชิง ปริมาณที่แสดงการเปรียบเทียบ/จัดอันดับกันได้อย่างชัดเจน แต่ในแง่ของการนำไปใช้จริงของผู้ที่มีหน้าที่ เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารระดับคณะอาจต้องใช้สารสนเทศจากปัจจัยด้านอื่น ๆ ประกอบการตัดสินใจ เช่น

ลักษณะของหลักสูตร จุดเน้นของคณะและมหาวิทยาลัย เป็นต้น ซึ่งน่าจะทำให้การใช้ผลวิจัยสอดคล้องกับ
บริบทขององค์กร มีประสิทธิผล และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้ง เป็นแนวทางในการเลือกใช้
วิธีหรือรูปแบบการวิเคราะห์ภาระงานที่เหมาะสมกับบริบทของหลักสูตรแต่ละประเภท เช่น หลักสูตรภาคปกติ
หลักสูตรภาคพิเศษ ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา ทุกหลักสูตร ควรนำ
ข้อมูลการคำนวณค่าหน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการ และอัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อ
จำนวนนิสิต ไปรายงานผลในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของแต่ละหลักสูตร โดยมีการจัดทำแผน
อัตรากำลัง รวมทั้ง การวางแผนอัตราทดแทน กรณีอาจารย์เกษียณอายุราชการ หรือตำแหน่งอาจารย์ว่างลง
ล่วงหน้า 1-2 ปี

2. งานบุคคลของคณะ ควรรวบรวมแผนอัตรากำลังของแต่ละหลักสูตรสาขาวิชา และจัดทำเป็นแผน
อัตรากำลังโดยภาพรวมของคณะ และเสนอลำดับความสำคัญเร่งด่วน โดยเรียงลำดับความจำเป็นเสนอต่อ
ผู้บริหารของคณะ ซึ่งอาจพิจารณาจากข้อค้นพบของงานวิจัย โดยหลักสูตรสาขาในระดับปริญญาตรีที่มี
ความจำเป็นของอัตรากำลังอาจารย์ สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ หลักสูตร B02, หลักสูตร B01 และหลักสูตร B08
และหลักสูตรสาขาในระดับบัณฑิตศึกษาที่มีความจำเป็นของอัตรากำลังอาจารย์ สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่

1) หลักสูตร M02, หลักสูตร M08, และหลักสูตร M03

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายวิชาการของคณะ
ศึกษาศาสตร์ จำแนกเป็นรายบุคคล และวิเคราะห์อัตราส่วนบุคลากรสายวิชาการต่อจำนวนนิสิต เพื่อนำไปสู่
การประเมินภาระงานของบุคลากรสายวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์หน่วยนับภาระงาน (FTE) ของบุคลากรสายสนับสนุน เพื่อเป็น
ประโยชน์ต่อการประเมิน ผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารคณะ รวมทั้ง การมอบหมายงาน การเพิ่ม/ลดภาระงาน
ให้เหมาะสมสำหรับบุคลากรสายสนับสนุนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยสถาบัน จากงบประมาณรายได้คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง รองคณบดี (กำกับดูแลงานบริหาร) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรใน
การเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยและให้การสนับสนุนในทุกด้าน ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎาภยกุล
โตพิทักษ์ รองคณบดี (กำกับดูแลงานพัฒนาหลักสูตรและการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร) คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่กรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์คุณภาพการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2565. ระบบทะเบียนออนไลน์. [Online]. Available:
<https://reg5.nu.ac.th/registrar/?avs97637253=1>. (สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2565).
- กองแผนงาน มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2560. หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนบริหารกรอบอัตรากำลัง พ.ศ. 2560-2564.
มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก. 6 หน้า.
- กองพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2565. คู่มือ AUN-QA การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร
Version 4.0 ฉบับปีการศึกษา 2564. มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก. 104 หน้า.
- คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2560. การคำนวณ FTES. [Online]. Available:
<https://quality.sc.mahidol.ac.th/iqa/mu-aun-qa/ftes>. (สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2565).
- คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2562). การคำนวณ FTE นักศึกษา และอาจารย์ ปีการศึกษา 2562.
[Online]. Available: http://phoenix.eng.psu.ac.th/qa/62_62/AUN_QA/Calculation_of_FTE2562.pdf.
(สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2565).

- ชยกร ศิริโยธา. 2564. การวิเคราะห์จำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าต่อจำนวนอาจารย์ประจำ (FTES) ที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ ประจำปีการศึกษา 2559 - 2563 ของ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง. วารสารวิชาการ ปชมท. 11(3): 78-87.
- ณัฐธิดา สีแดง. 2561. การวิเคราะห์จำนวนนักศึกษาเต็มเวลา (FTES) ระดับปริญญาตรีภาค กศ.บป. และระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. พิษณุโลก. 180 หน้า.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2555. รายงานการศึกษาวเคราะห์จำนวนนักศึกษาเต็มเวลาและภาระงานสอนของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา 2555. มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม. 41 หน้า.
- ศุภรพีรา ทาอินตะ. 2561. การวิเคราะห์ค่าความแตกต่างระหว่างจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา (FTES) ต่ออาจารย์ประจำ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. เชียงใหม่. 58 หน้า.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2560. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. พิมพ์ครั้งที่ 3. ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์. กรุงเทพมหานคร. 158 หน้า.
- สุรัชย์ เอ็มอักษร จักรกฤษณ์ มะโฬหาร จินตนา โสมโสตา สุกัญญา วงษ์ละคร นฤพล อ่อนวิมล พิธาน แสนภักดี พงศ์วิทย์ วุฒิวิริยะ สมใจ บุญสุรงค์ และสิริณัฐ วัฒนศิริ. 2562. ต้นทุนต่อหน่วยและจุดคุ้มทุน สำหรับการผลิต บัณฑิตแต่ละหลักสูตรในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. วารสารวิชาการ มทร. สุวรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 4(1): 61-80.
- ASEAN University Network. 2020. Guide to AUN-QA assessment at programme level version 4.0. Chulalongkorn University. Bangkok. 111 Pages.